

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.3.13.
COM(2020) 113 final

2020/0043 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

**az 1303/2013/EU, az 1301/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járvány
kapcsán a tagállamok egészségügyi rendszereibe és más gazdasági ágazataiba történő
beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő
módosításáról**

[Koronavírus-reagálási beruházási kezdeményezés]

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

A koronavírus, azaz a COVID-19 járvány okozta válság váratlanul és drámai módon érte a tagállamokat, és potenciálisan jelentős hatást gyakorol a társadalmakra és gazdaságukra. Visszaveti a tagállamok növekedését, mivel a gazdasági tevékenység meredeken visszaesik. Ezt a helyzetet likviditási problémák is súlyosbíthatják, mivel a vállalkozások nehezen tudják kifizetni beszállítóikat és alkalmazottaikat. Ugyanakkor további állami forrásokra van szükség az egészségügyi rendszerek és a betegség kitöréséhez közvetlenül kapcsolódó egyéb tevékenységek támogatásához.

Ez kivételes helyzetet teremtett, amelyet a tagállamok gazdaságainak, vállalatainak és munkavállalóinak támogatására és védelmére irányuló különös intézkedésekkel kell kezelni. Jelentős és gyors beavatkozásra van szükség egyrészt az egészségügyi rendszerek esetében annak érdekében, hogy a jelenlegi súlyos stresszhelyzetben fenntartható legyen azok működése, másrészt pedig a gyakran alacsonyabb árréssel rendelkező kkv-k tekintetében, a tagállamok munkaerőpiacaira és gazdaságaik más sérülékeny részeire gyakorolt negatív következmények enyhítése céljából. Ez az egész Uniót érintő ügy, ami szükségessé teszi, hogy uniós és tagállami szinten minden rendelkezésre álló erőforrást mozgósítsunk a COVID-19 járványhoz kapcsolódó, eddig soha nem látott kihívások leküzdése érdekében.

A Bizottság ezért „koronavírus-reagálási beruházási kezdeményezésre” tesz javaslatot, amelynek célja a beruházások előmozdítása az európai strukturális és beruházási alapokban rendelkezésre álló készpénztartalékok mozgósítása révén a válság elleni azonnali küzdelem érdekében. A beruházás jelentős mértékű lesz, és hamar meghaladja majd a 37 milliárd EUR-t. Ennek elérése érdekében a Bizottság mintegy 8 milliárd EUR összegű beruházási likviditás felszabadítását javasolja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak.

Annak érdekében, hogy ezt a 37 milliárd EUR összegű európai közberuházást mielőbb a koronavírus-válság következményeinek kezelésére lehessen fordítani, a Bizottság javasolja, hogy idén ne kelljen visszafizettetnie azokat a fel nem használt összegeket, amelyeket a tagállamok előfinanszírozás gyanánt kaptak az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Európai Szociális Alapból (ESZA), a Kohéziós Alapból (KA), valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból (a továbbiakban: az ETHA), hanem ezek elszámolása a programok lezárásakor történjen meg.

A 2020-ban vissza nem fizetett összegeket a tagállamok a COVID-19 járványhoz kapcsolódó beruházások felgyorsítására használják fel az ERFA és az ESZA, a Kohéziós Alap és az ETHA keretében. Tekintettel a tagállamok átlagos társfinanszírozási arányára, ez a 8 milliárd EUR Unió-szerte mintegy 29 milliárd EUR összegű forrás felhasználását tenné lehetővé strukturális finanszírozásra.

A Bizottság javasolja, hogy a közegészségügyi válsághelyzet hatékony kezelését célzó átmeneti intézkedésként szükség esetén legyen támogatható az ERFA-ból a kkv-k forgótőkéjének finanszírozása. Az Alapokból finanszírozott pénzügyi eszközökből szükség esetén átmeneti intézkedésként forgótőke formájában is kaphatnának támogatást a kkv-k a közegészségügyi válságra való hatékony reagálás érdekében. Módosítani kell az ERFA-nak a kutatás, a technológiafejlesztés és az innováció erősítését célzó beruházási prioritását oly módon, hogy az kiterjedjen a közegészségügyi szolgáltatások válsághelyzetekre való reagálási képességének erősítéséhez szükséges termékekbe és szolgáltatásokba történő beruházásokra

is. A válsághelyzetekre való reagálási képesség előmozdítására irányuló műveletek kiadásainak 2020. február 1-jétől támogathatónak kell lenniük.

Azokban az esetekben, amikor ez a programok módosítását teszi szükségessé, a javaslat olyan nem lényegi módosításokat határoz meg, amelyeket nem kell bizottsági határozattal jóváhagyni. A javaslat azt is egyértelművé teszi, hogy a válsághelyzetekre való reagálási képesség előmozdítására fordított kiadások 2020. február 1-jétől minden esetben támogathatók. A lehető legnagyobb mértékben ki kell használni a kiadásigazoló nyilatkozatok felgyorsításának lehetőségeit a közös rendelkezésekről szóló rendelet 67. cikke alapján 2018-tól érvényben lévő új támogatási formák – például az egyszerűsített költségelszámolási rendszerek – alkalmazása révén.

A Bizottság munkacsoportot hozott létre a tagállamokkal folytatott munka koordinálása, a tagállamok pontos szükségleteinek felmérése és a tagállamok segítése céljából, hogy a pénzüsszegek a lehető leghamarabb célba jussanak.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

A Bizottság a következőket javasolja:

Az 1301/2013/EU rendelet módosítása az alábbiak szerint:

- (1) A 3. cikk (1) bekezdése egy albekezdéssel egészül ki, amely egyértelművé teszi, hogy az ERFA szükség esetén átmeneti intézkedésként támogathatja a kkv-k forgótőkéjének finanszírozását a közegészségügyi válságra való hatékony reagálás érdekében;
- (2) Ugyanezen rendelet 5. cikke (1) bekezdésének b) pontja úgy módosul, hogy a kutatás, a technológiafejlesztés és az innováció erősítését célzó beruházási prioritás alapján nyújtott ERFA támogatás kiterjedhet az egészségügyi szolgáltatások válsághelyzetekre való reagálási képességének erősítéséhez szükséges termékekbe és szolgáltatásokba történő beruházásokra is;

Az 1303/2013/EU rendelet (a közös rendelkezésekről szóló rendelet) módosítása az alábbiak szerint:

- (3) A programok módosításokról szóló 30. cikk egy új (5) bekezdéssel egészül ki, amely meghatározza azokat a módosításokat, amelyeket nem szükséges bizottsági határozat útján jóváhagyni; a 96. cikk (10) bekezdését módosítani kell, hogy tükrözze ezt a változást;
- (4) A pénzügyi eszközökről szóló 37. cikk (4) bekezdése kiegészül azzal, hogy a pénzügyi eszközök szükség esetén átmeneti intézkedésként forgótőke formájában is támogathatják a kkv-kat a közegészségügyi válságra való hatékony reagálás érdekében;
- (5) A 65. cikk (10) bekezdése egy albekezdéssel egészül ki annak egyértelművé tétele érdekében, hogy a válsághelyzetekre való reagálási képesség előmozdítására irányuló műveletek kiadásai 2020. február 1-jétől támogathatók;
- (6) A 139. cikk (7) bekezdése egy további albekezdéssel egészül ki annak biztosítása érdekében, hogy a 2014–2020 közötti időszakban a „növekedést és munkahelyteremtést szolgáló beruházások” célkitűzés alá tartozó kohéziós politikai operatív programok és az ETHA által finanszírozott programok esetében ne kerüljön sor a rendes körülmények között 2020-ban esedékes összegek visszafizettetésére;

Az 508/2014/EU ETHA-rendelet módosítása az alábbiak szerint:

- (7) A 35. cikk módosításul annak lehetővé tétele érdekében, hogy az ETHA hozzájáruljon a kölcsönös kockázatkezelési alapokhoz, amelyek pénzügyi ellentételezést nyújtanak a halászoknak a közegészségügyi válság által okozott gazdasági veszteségekért, valamint
- (8) az 57. cikk módosítása annak lehetővé tétele érdekében, hogy az ETHA az akvakultúra-ágazati termelők jövedelmének védelme érdekében hozzájáruljon egy, az akvakultúrában nevelt állományokra vonatkozó, a közegészségügyi válságból eredő gazdasági veszteségek fedezésére szolgáló biztosítási rendszerhez.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELESEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

Külső érdekelt felekkel nem került sor konzultációra.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javasolt módosítás nem vonja maga után a többéves pénzügyi keret kötelezettségvállalásokra és kifizetésekre vonatkozó, az 1311/2013/EU rendelet I. mellékletében megállapított éves felső határértékeinek módosítását. Az Európai Regionális Fejlesztési Alap, az Európai Szociális Alap és a Kohéziós Alap kötelezettségvállalási előirányzatainak éves bontása változatlan marad.

A javaslat megkönnyíti a program végrehajtásának felgyorsítását, ami a kifizetési előirányzatoknak az időszak elejére való ütemezését eredményezi.

A Bizottság gondosan nyomon fogja követni a javasolt módosításnak a 2020. évi kifizetési előirányzatokra gyakorolt hatását, figyelembe véve mind a költségvetés végrehajtását, mind a felülvizsgált tagállami előrejelzéseket.

A 2020-ban vissza nem fizetett összegeket a program lezárásakor számolják el.

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az 1303/2013/EU, az 1301/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járvány kapcsán a tagállamok egészségügyi rendszereibe és más gazdasági ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról

[Koronavírus-reagálási beruházási kezdeményezés]

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen 43. cikkének (2) bekezdésére, valamint 177. és 178. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére¹,

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére²,

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

- (1) A tagállamokat sajátos módon érintették a COVID-19 járvány miatti válság következményei. A válság visszaveti a tagállamok növekedését, ez pedig méginkább súlyosbítja az egészségügyi rendszereikben és gazdaságuk más ágazataiban szükséges közberuházások hirtelen és jelentős növekedése miatt kialakult súlyos likviditási hiányt. Ezáltal egy olyan kivételes helyzet állt elő, amely egyedi intézkedéseket kíván.
- (2) Létfontosságú, hogy a tagállamokban a likviditási nehézségek és az állami források hiánya ne szabjanak gátat az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Európai Szociális Alapból (ESZA) és a Kohéziós Alapból (KA) (a továbbiakban: az Alapok), valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alapból (a továbbiakban: az ETHA) támogatott programok keretében megvalósuló, a COVID-19 járvány elleni küzdelemhez szükséges beruházásoknak.
- (3) A válság hatásainak kezelése érdekében az ERFA-nak szükség esetén átmeneti intézkedésként támogatnia kell a kkv-k forgótőkéjének finanszírozását a közegészségügyi válságra való hatékony reagálás céljából.
- (4) A válság hatásainak kezelése érdekében az ERFA-nak a kutatás, a technológiafejlesztés és az innováció erősítését célzó beruházási prioritása ki kell, hogy terjedjen a közegészségügyi szolgáltatások válsághelyzetekre való reagálási képességeinek erősítéséhez szükséges termékekbe és szolgáltatásokba történő beruházásokra.

¹ HL C , , . o.

² HL C , , . o.

- (5) A COVID-19 járvány kezeléséhez szükséges nagyobb rugalmasság biztosítása érdekében a tagállamok számára is nagyobb rugalmasságot kell biztosítani a programok végrehajtása terén, valamint a Bizottság határozatát nem igénylő, egyszerűsített eljárást kell alkalmazni az operatív programok módosításához. Egyértelművé kell tenni, hogy milyen információkat kell benyújtani a Bizottságnak az ilyen módosításokról.
- (6) A válság hatásainak kezelése érdekében az Alapok által finanszírozott pénzügyi eszközöknek szükség esetén forgótőke formájában is kell támogatást biztosítaniuk a kkv-k számára; ez a közegészségügyi válsághelyzetre hatékonyan reagáló átmeneti intézkedés lenne.
- (7) A válsághelyzet hatásainak közvetlen kezelése érdekében a válsághelyzetekre való reagálási képesség növelését célzó műveletekre fordított kiadásoknak 2020. február 1-jétől kezdve támogathatóknak kell minősülniük.
- (8) Annak biztosítása érdekében, hogy a tagállamoknak elegendő pénzügyi eszköz álljon rendelkezésére a szükséges beruházások késedelem nélküli végrehajtásához, helyénvaló, hogy a Bizottság ne adjon ki beszédési megbízásokat a 2020-ban benyújtott éves pénzügyi kimutatások alá tartozó, tagállamoktól beszédendő összegek tekintetében. A tagállamoknak a nem beszédett összegeket a COVID-19 járvány miatti válsághelyzettel kapcsolatos olyan beruházások felgyorsítására kell felhasználniuk, amelyek az 1303/2013/EU rendelet³ és az alapspecifikus szabályok szerint támogathatók.
- (9) A válsághelyzet hatásainak kezelése érdekében az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapból (a továbbiakban: EMFF) támogatást kell nyújtani a kölcsönös kockázatkezelési alapoknak és az állományokra vonatkozó biztosítási rendszereknek, hogy biztosítható legyen a közegészségügyi válság által sújtott halászok és akvakultúrával foglalkozó haltenyésztők bevétele.
- (10) A 2020-ban nem beszédett összegeket a programok lezárásakor kell elszámolni vagy visszafizettetni.
- (11) Mivel a támogatásra sürgősen szükség van, e rendeletnek sürgősen hatályba kell lépnie.
- (12) Az 1301/2013/EU rendeletet⁴, az 1303/2013/EU rendeletet és az 508/2014/EU rendeletet⁵ ezért ennek megfelelően módosítani kell,

³ Az Európai Parlament és a Tanács 1303/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra, a Kohéziós Alapra, az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések megállapításáról, az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alapra és a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó általános rendelkezések megállapításáról és az 1083/2006/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 320. o.).

⁴ Az Európai Parlament és a Tanács 1301/2013/EU rendelete (2013. december 17.) az Európai Regionális Fejlesztési Alapról és a „Beruházás a növekedésbe és munkahelyteremtésbe” célkitűzésről szóló egyedi rendelkezésekről, valamint az 1080/2006/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347., 2013.12.20., 289. o.).

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 508/2014/EU rendelete (2014. május 15.) az Európai Tengerügyi és Halászati Alapról, valamint a 2328/2003/EK, a 861/2006/EK, az 1198/2006/EK és a 791/2007/EK tanácsi rendelet, valamint az 1255/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az 1301/2013/EU rendelet módosításai

Az 1301/2013/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 3. cikk (1) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:
„Ezenkívül a közegészségügyi válsághelyzet hatékony kezelését célzó átmeneti intézkedésként az ERFA-ból szükség esetén támogatható a kkv-k forgótőkéjének finanszírozása.”
2. Az 5. cikk (1) bekezdésének b) pontja helyébe a következő szöveg lép:
„b) a vállalkozások K+I beruházásainak előmozdítása, valamint a vállalkozások, a kutatási és fejlesztési központok és a felsőoktatási ágazat közötti kapcsolatok és szinergiák létrehozása, különös tekintettel a termék- és szolgáltatásfejlesztésre, a technológiaátadásra, a társadalmi innovációba, az ökoinnovációba és a közszolgálati alkalmazásokba, a keresletélénkítésbe, a hálózatépítésbe, a klaszterekbe és az intelligens specializáció általi nyílt innovációba történő beruházásokra, továbbá a technológiai és alkalmazott kutatás, a kísérleti programok, a korai termékhitelítési intézkedések, az alaptechnológiák fejlett gyártási kapacitásának és próbagyártásának támogatása, valamint az általános célú technológiák terjesztése, ezenkívül az egészségügyi szolgáltatások válsághelyzetekre való reagálási képességeinek megerősítéséhez szükséges beruházások előmozdítása”.

2. cikk

Az 1303/2013/EU rendelet módosításai

Az 1303/2013/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 30. cikk a következő (5) bekezdéssel egészül ki:
„(5) Az (1) és (2) bekezdéstől eltérve az ERFA-ból, a Kohéziós Alapból és az ESZA-ból támogatott programok esetében a tagállamok 2020. február 1-jétől kezdődően a programozási időszak során az allokáció legfeljebb 8 %-át, de a program költségvetésének legfeljebb 4 %-át átcsoportosíthatják egy prioritástól ugyanazon program ugyanazon alapjának egy másik prioritásához.
Az ilyen átcsoportosítások nem érinthetik a korábbi éveket. Ezeket az átcsoportosításokat nem jelentősnek kell tekinteni, és nem szükséges hozzájuk a program módosításáról szóló bizottsági határozat. Meg kell azonban felelniük minden szabályozási előírásnak, és a monitoringbizottságnak előzetesen jóvá kell hagynia őket. A tagállamok értesítik a Bizottságot a felülvizsgált pénzügyi táblázataikról.”
2. A 37. cikk (4) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:
„A közegészségügyi válság hatékony kezelését célzó átmeneti intézkedésként a pénzügyi eszközökből szükség esetén forgótőke formájában is nyújtható támogatás kkv-k részére.”
3. A 65. cikk (10) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

„A (9) bekezdéstől eltérve 2020. február 1-jétől kezdődően támogathatók a COVID-19 járvánnyal kapcsolatban a válsághelyzetekre való reagálási képességet javító műveletekre fordított kiadások.”

4. A 96. cikk (10) bekezdése helyébe a következő lép:

„(10) A 30. cikk (5) bekezdésének sérelme nélkül a Bizottság végrehajtási jogi aktusok formájában határozatot fogad el a jelen cikk hatálya alá tartozó operatív program – ideértve annak jövőbeli módosításait is – valamennyi elemének jóváhagyásáról, kivéve a (2) bekezdés első albekezdése b) pontja vi. alpontjának, c) pontja v. alpontjának és e) pontjának hatálya, a (4) és (5) bekezdés hatálya, a (6) bekezdés a) és c) pontjának hatálya, valamint a (7) bekezdés hatálya alá tartozó elemeket, melyek továbbra is tagállami hatáskörben maradnak”.

5. A 139. cikk (7) bekezdése a következő albekezdésekkel egészül ki:

„Az első albekezdéstől eltérve a Bizottság nem ad ki beszédési megbízásokat a 2020-ban benyújtott éves pénzügyi kimutatások alá tartozó, tagállamoktól beszédendő összegek tekintetében. A nem beszédett összegeket a COVID-19 járvánnyal kapcsolatos olyan beruházások felgyorsítására kell felhasználni, amelyek e rendelet és az alapspecifikus szabályok szerint támogathatók.

A nem beszédett összegeket a programok lezárásakor számolják el vagy szedik be.”

3.cikk

Az 508/2014/EU rendelet módosításai

Az 508/2014/EU rendelet a következőképpen módosul:

1. A 35. cikk (1), (5), (6) és (8) bekezdése helyébe a következők lépnek:

„(1) Az ETHA-ból hozzájárulást lehet nyújtani olyan kölcsönös kockázatkezelési alapok számára, amelyek pénzügyi kompenzációt nyújtanak a halászok számára a közegészségügyi válsághelyzet, kedvezőtlen időjárási jelenségek vagy környezeti baleset okozta gazdasági károkért, valamint halászoknak vagy halászhajóknak a halászati tevékenységük végzése során tengeri baleset miatt felmerült mentési költségeiért.”

...

„(5) A tagállamok meghatározzák a kölcsönös kockázatkezelési alapok létrehozásának és irányításának szabályait, különösen a halászoknak az (1) bekezdésben említett közegészségügyi válsághelyzet, kedvezőtlen időjárási jelenségek, környezeti balesetek vagy tengeri balesetek esetén nyújtott kompenzációs kifizetések, illetve a halászok kompenzációra való jogosultsága tekintetében, valamint az említett szabályok betartásának felügyelete és ellenőrzése vonatkozásában. A tagállamok biztosítják, hogy az alapra vonatkozó szabályok rendelkezzenek a halász gondatlansága esetén alkalmazandó szankciókról is.”

„(6) Azon események minősülnek az (1) bekezdésben említett közegészségügyi válsághelyzetnek, kedvezőtlen időjárási jelenségeknek, környezeti baleseteknek vagy tengeri baleseteknek, amelyeket az érintett tagállam illetékes hatósága hivatalosan megtörténtnek ismer el.”

...

„(8) Az (1) bekezdés szerinti támogatás kizárólag olyan, közegészségügyi válsághelyzetek, kedvezőtlen időjárási jelenségek, környezeti balesetek vagy tengeri balesetek okozta

gazdasági károk esetében nyújtható, amelyeknek az összege meghaladja az érintett vállalkozásnak – az előző három naptári év árbevételének átlagolásával számított – éves árbevétele 30 %-át.”

2. Az 57. cikk (1) bekezdése a következő e) ponttal egészül ki:
„e) közegészségügyi válsághelyzet”.

4. cikk

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.
Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök